

Dosarul nr. 2ra-521/22
2-20000577-01-2ra-12042022

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. I. Nașco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malfi)

DECIZIE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Mihail Ohrim, reprezentat de avocatul Victor Pavlov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ohrim împotriva lui Victor Serdiuc cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Mihail Ohrim și a fost casată hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost admis apelul declarat de Victor Serdiuc, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac și a fost casată hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost respinsă,

constată:

La data de 31 decembrie 2019 Mihail Ohrim a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Serdiuc cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că potrivit contractului de schimb a terenurilor agricole nr. 13805 din 03 octombrie 2018, de către inginerul cadastral al Primăriei s. Crocmaz, r-nul Ștefan Vodă, în prezența angajatului poliției Carauș Maxim, precum și a lui Ion Tulei, cu care a schimbat terenul cu vița de vie, au fost efectuate măsurările și a fost stabilit hotarul cu vecinii.

A menționat că după ce au fost efectuate măsurările și a fost stabilit hotarul cu vecinii, în toamna nului 2018 pârâtul Victor Serdiuc i-a tăiat din rădăcină un rând de viță de vie roditoare soi „Aligote” alcătuit din 80 de butuci, a scos și a dus acasă 20 de

piloni armați și a strâns 6 sârme cu lungimea de 120 m fiecare.

Mihail Ohrim a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a prejudiciului cauzat în sumă totală de 16 960 de lei, format din: 80 de butuci de viță de vie la prețul de 45 de lei fiecare – 3600 de lei; 21 de stâlpi de beton la preț de 50 de lei fiecare – 1050 de lei; 72 kg de sârmă la preț de 50 lei/kg - 3600 de lei; pentru 480 kg de struguri care urma să fie culeasă de la cei 80 de butuci de viță de vie la preț de 5 lei /kg, pentru trei ani -7200 de lei; 80 de butași cumpărați pentru restabilirea rândului tăiat - 160 de lei; pentru săditul butașilor - 200 de lei; pentru produse chimice -150 de lei; pentru prelucrarea și îngrijirea viței de vie - 1000 de lei, precum și suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în mărime de 2000 de lei.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, acțiunea a fost admisă integral și s-a încasat din contul lui Victor Serdiuc în beneficiul lui Mihail Ohrim prejudiciul material în mărime de 16 960 de lei, precum și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 508,80 de lei.

La 17 noiembrie 2020, Victor Serdiuc, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, au fost respinse pretențiile lui Mihail Ohrim împotriva lui Victor Serdiuc cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2000 de lei.

La 17 februarie 2021, Mihail Ohrim a declarat apel împotriva hotărârii suplimentare a primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii suplimentare din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Mihail Ohrim și fost casată hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost admis apelul declarat de către Victor Serdiuc, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac și a fost casată hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de Mihail Ohrim împotriva lui Victor Serdiuc a fost respinsă.

La 24 martie 2022 Mihail Ohrim, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii suplimentare a primei instanțe din 08 februarie 2021, menținerea hotărârii din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă și pronunțarea unei noi hotărâri în partea pretențiilor cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, prin care pretențiile să fie admise cu încasarea din contul intimatului a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și sumei de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Totodată, recurentul a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că prin contractul de schimb nr. 13805 din 03

octombrie 2018 se atestă că între Mihail Ohrim și Ion Tulei a avut loc un schimb de terenuri cu nr. cadastral XXXXX care aparținea lui Mihail Ohrim și terenul cu nr. cadastral XXXXX care a aparținut lui Ion Tulei. Prin actul de transmitere în natură a hotarelor de teren din 02 martie 2018, care este anexat la materialele cauzei, se atestă că au fost transmise în natură hotarele de teren de la nr. cadastral XXXXX până la nr. cadastral XXXXX, adică inclusiv hotarele de teren cu nr. cadastral XXXXX care la momentul denunțat de Mihail Ohrim îi aparținea cu drept de proprietate.

Recurentul a subliniat că instanța de fond eronat a interpretat codificarea cadastrală, ceea ce se confirmă inclusiv prin consultarea paginii web a ASP, Departamentul Cadastru și anume, că toate aceste loturi fac parte din masivul 8518124, inclusiv terenul aflat în litigiu.

A precizat că nu este de acord cu aprecierea instanței de apel precum că nu există confirmarea acțiunii ilegale, or, faptul că vița de vie a fost tăiată, iar pilonii și sârma au fost ridicate de Victor Serdiuc este recunoscut de el însăși, motivând că acel rând de viță de vie îi aparține. Astfel, în realitate, tot cumulul de probe atestă faptul că acea porțiune de teren aparține și aparținea lui Mihail Ohrim.

Recurentul a menționat că în urma acțiunilor lui Victor Serdiuc, i-a fost cauzat prejudiciu moral enorm, or, a depus multă muncă și străduință la îngrijirea viței de vie tăiate, a sperat la colectarea unei roade și de fapt acesta a fost sensul schimbului de terenuri.

A afirmat că, vârsta înaintată îi creează o dificultate în creșterea unei noi plantații și fiecare butaș este foarte important pentru un agricultor-vier.

Recurentul a mai invocat că a solicitat cheltuielile de judecată în mărime de 2000 de lei, care au fost suportate pentru deplasarea în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei contestate la 18 februarie 2022 (f.d. 135).

Astfel, recursul declarat la 24 martie 2022 este în termen.

La data de 12 aprilie 2022, în adresa intimatului Victor Serdiuc a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 148, 150), însă, ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 08 iunie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din

12 noiembrie 2020 și a hotărârii suplimentare din 08 februarie 2021, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că potrivit contractului de schimb nr. 13805 din 03 octombrie 2018, terenul cu modul de folosință agricol, cu suprafața de 0,2089 ha, situat în extravilanul s. Crocmaz, r-nul Ștefan Vodă, nr. cadastral XXXXX, ce aparține lui Mihail Ohrim, trece în proprietatea lui Ion Tulei, iar, terenul cu modul de folosință agricol, cu suprafața de 0,2090 ha, situat în extravilanul s. Crocmaz, r-nul Ștefan Vodă, nr. cadastral XXXXX, ce aparține lui Ion Tulei, trece în proprietatea lui Mihail Ohrim (f.d. 7-8).

La 07 decembrie 2018, dreptul de proprietate al lui Mihail Ohrim asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX, a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile (f.d. 9).

La 15 decembrie 2019, inginerul cadastral al Primăriei s. Crocmaz, r-nul Ștefan Vodă a întocmit Actul de distrugere (f.d. 44), potrivit căruia, la fața locului, s-a stabilit că Victor Serdiuc a distrus un rând de viță de vie roditoare soi „Aligote”, ce aparține lui Mihail Ohrim, a tăiat de la rădăcină 80 de butuci roditori și a furat 21 de piloni din beton armat și 6 sârme cu lungimea de 120 m (72 kg). Toate aceste acțiuni au fost efectuate de către persoane cunoscute de al lui Victor Serdiuc.

Actul de distrugere a fost semnat de către inginerul cadastral Alexandru Juc, polițistul de sector Andrei Galinchii, martorii Mihail Colița, Ion Tulei, și Mihail Oprea.

Conform răspunsului nr. 08 din 11 februarie 2019 al Direcției Agricultură și Alimentație a raionului Ștefan Vodă, soiul tehnic de viță de vie „Aligote” este plantat pe schema 1,5m x 3m, respectiv, la un hectar densitatea butucilor este în medie de 2222 de unități. Roada medie de struguri la un butuc constituie 3,6 – 3,8 kg. Recolta de pe un hectar de plantație vinivicolă de soiul „Aligote” poate ajunge la 8-10 tone de struguri. De pe suprafața de 2000 m² este posibil de recoltat 1600 -2000 kg de struguri (f.d. 29).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Mihail Ohrim a solicitat încasarea din contul lui Victor Serdiuc în beneficiul său a prejudiciului cauzat în sumă totală de 16 960 de lei, format din: 80 de butuci de viță de vie la prețul de 45 de lei fiecare – 3600 de lei; 21 de stâlpi de beton la preț de 50 de lei fiecare – 1050 de lei; 72 kg de sârmă la preț de 50 lei/kg - 3600 de lei; pentru 480 kg de struguri care urma să fie culeasă de la cei 80 de butuci de viță de vie la preț de 5 lei /kg, pentru trei ani -7200 de lei; 80 de butași cumpărați pentru restabilirea rândului tăiat - 160 de lei; pentru săditul butașilor - 200 de lei; pentru produse chimice -150 de lei; pentru prelucrarea și îngrijirea viței de vie - 1000 de lei, precum și suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în mărime de 2000 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, prin hotărârea din 12 noiembrie 2020 a admis acțiunea și a încasat din contul lui Victor Serdiuc în beneficiul lui Mihail Ohrim prejudiciul material în mărime de 16 960 de lei, precum și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 508,80 de lei.

Prin hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, au fost respinse pretențiile lui Mihail Ohrim împotriva lui Victor Serdiuc cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2000 de lei.

Ulterior, instanța de apel a admis apelul declarat de Mihail Ohrim și a casat hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, precum și a admis apelul declarat de Victor Serdiuc, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac și a casat hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, pronunțând o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de Mihail Ohrim împotriva lui Victor Serdiuc a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că nu a fost demonstrată cauzarea de către Victor Serdiuc a prejudiciului material lui Mihail Ohrim, în speță lipsind elementul esențial pentru angajarea răspunderii delictuale a lui Victor Serdiuc și anume, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția, fapt ce impune respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 14 alin. (1), (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu normele legale citate, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În sensul art. 1398 alin. (1) din Codul civil, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale.

Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, conform regulii generale, exclude răspunderea delictuală. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Astfel, în cazul înaintării unei acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, reclamantul, în speță Mihail Ohrim, are obligația de a prezenta instanței de judecată probe care să confirme cauzarea prejudiciului material, precum și probe care ar confirma întinderea prejudiciului revendicat, obligație îndeplinită de către recurent.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că înscrisurile prezentate de recurent confirmă faptul cauzării prejudiciului material de către Victor Serdiuc prin tăierea a unui rând de viță de vie soi „Aligote” și scoaterea a 20 de piloni armați și a 6 sârme cu lungimea de 120 m fiecare, fapt confirmat prin actul de distrugere din 15 decembrie 2019, precum și prin declarațiile martorilor Alexandru Juc și Ion Tulei, audiați în instanța de fond.

Mai mult ca atât, în ședința de judecată a primei instanțe, intimatul Victor Serdiuc a recunoscut faptul că a tăiat un rând de viță de vie, însă, consideră că este al lui (f.d. 50).

Prin urmare, instanța de recurs conchide că prejudiciul cauzat lui Mihail Ohrim este consecința directă a faptei ilicite comise de către Victor Serdiuc.

Astfel, reieșind din circumstanțele și probele reținute, instanța de recurs consideră justă soluția primei instanțe cu privire la încasarea din contul lui Victor Serdiuc în beneficiul lui Mihail Ohrim a sumei de 16 960 de lei cu titlu de prejudiciu material, întrucât în speță sunt întrunite toate condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că prima instanță întemeiat a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece recurentul nu a probat faptul că a suferit prejudiciu moral ca urmare a acțiunilor intimatului. La fel, deși în cererea de chemare

în judecată a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2000 de lei, totuși, Mihail Ohrim nu a prezentat niciun înscris care să probeze suportarea acestora.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din 12 noiembrie 2020 și hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de Mihail Ohrim, reprezentat de avocatul Victor Pavlov.

Se casează integral decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă și hotărârea suplimentară din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ohrim împotriva lui Victor Serdiuc cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic